

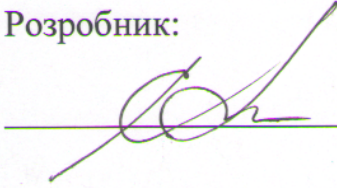
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра економіки підприємства

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОБГРУНТУВАННЯ РІШЕНЬ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА»

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	051 Економіка
освітньо-професійна програма	Економіка та управління підприємством
статус	вибіркова

Робоча програма навчальної дисципліни «Обґрунтування рішень та стратегії розвитку підприємства» для підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальність 051 Економіка.

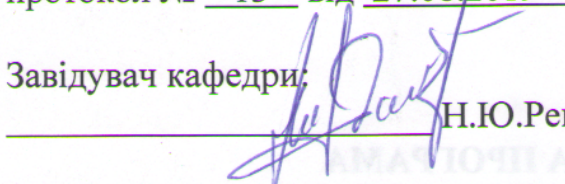
Розробник:

Є.О. Підгора, канд. техн. наук, доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства, протокол № 13 від 27.08.2019

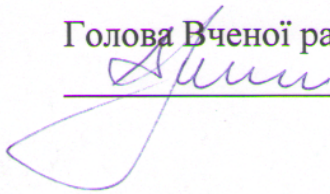
Завідувач кафедри:

Н.Ю.Рекова, докт. екон. наук, професор

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту протокол № 1-08/19 від 28.08.2019

Голова Вченої ради факультету:

Є.В. Мироненко, докт. техн. наук, професор

Криворізька
ДПМА
2019

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Технологія прийняття рішень, сучасне мислення з точки зору економічної ризикології, система знань і практичних навичок щодо обґрунтування господарських рішень із різним ступенем невизначеності та ризику – все це актуальні питання для фахівця-економіста. Орієнтація в стратегіях розвитку підприємства надає можливості майбутнім фахівцям приймати стратегічні рішення щодо перспектив, умов та можливостей роботи підприємства.

Економічні процеси зазнають впливу некерованих чинників та відбуваються в умовах невизначеності, конфліктності, принципової неможливості здійснення точних економічних прогнозів, необхідних для прийняття рішень. Тому засвоїти основні принципи обґрунтування різних видів господарських рішень, методичні підходи щодо аналізу ризиків та управління ними; оволодіти навичками самостійно здійснювати аналіз, ідентифікацію й оцінку ризику, використовуючи комп'ютерну техніку та програмно-математичні підходи, є необхідним в професійній діяльності економіста. Теоретичне засвоєння основ стратегічного планування та його ролі у системі управління підприємством, а також засвоєння основних методологічних прийомів формування стратегій – все це є підґрунтям успішної роботи економіста-аналітика.

1.2. Мета дисципліни – формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей в сфері оволодіння знаннями щодо розробки господарських рішень й можливих стратегій діяльності підприємства; обґрунтування прийняття оптимального рішення й стратегії розвитку підприємства; врахування чинників зовнішнього й внутрішнього характеру, можливих ризиків у процесі прийняття рішень й стратегій.

1.3. Завдання дисципліни:

– вивчення сутності господарських рішень, особливості прийняття рішень господарської діяльності, методичних основ розробки та обґрунтування господарських рішень, методик оцінки результатів господарської діяльності;

– ознайомлення з поняттям невизначеності як першопричини ризику підприємницької діяльності, поняттям підприємницьких ризиків та їх впливом на прийняття господарських рішень;

– оволодіння методикою розробки та обґрунтування господарських рішень, оцінювання результатів господарської діяльності, врахування ризиків в прийнятті господарських рішень, володіння методикою ризик-менеджменту;

– опанування методикою складання різних видів стратегій підприємства, оволодіння основами складання стратегічних прогнозів видів та напрямків діяльності підприємства;

– вміння виконувати конкурентний аналіз підприємства, розробляти заходи усунення, або розвитку суттєвих факторів, що впливають на діяльність підприємства, використовувати заходи при складанні стратегій та вміння формувати стратегічний портфель.

1.4 Передумови для вивчення дисципліни: складання фахового вступного випробування або вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Мікроекономіка», «Проектний аналіз».

1.5. Мова викладання: українська.

1.6. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 120 годин / 4 кредити (денна форма навчання), 150 годин / 5 кредитів (заочна форма навчання), в т.ч.:
- денна форма навчання: лекції – 18 годин, лабораторні роботи – 36 годин, самостійна робота студентів – 66 годин;
- заочна форма навчання: лекції – 6 годин, лабораторні роботи – 2 години, самостійна робота студентів – 142 години.

• II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання.

В узагальненому вигляді їх можна навести наступним чином:

у когнітивній сфері:

студент здатний вивчити, узагальнити та систематизувати ключові поняття господарського рішення, видів господарських рішень, поняття ризиків, видів невизначеності, видів стратегій розвитку підприємства;

студент здатний продемонструвати знання про методики обґрунтування господарських рішень й вибору стратегії розвитку підприємства.

в афективній сфері:

студент здатний критично осмислювати лекційний та позалекційний навчальний матеріал; аргументувати на основі теоретичного матеріалу і нормативно-правових документів власну позицію щодо особливостей формування, прийняття та обґрунтування господарських рішень в умовах невизначеності, ризиків і конфліктів; розробки й прийняття стратегій розвитку підприємства;

студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних моментів на лекційних та практичних заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; ініціювати і брати участь у дискусії з питань навчальної дисципліни, розділяти цінності колективної та наукової етики;

у психомоторній сфері:

студент здатний самостійно аналізувати і оцінювати теоретичні підходи та нормативні вимоги щодо економічного обґрунтування та вибору найбільш ефективних господарсько-організаційних рішень на основі багатоваріантності, що приймаються на підприємстві у процесі підприємницької діяльності, в процесі формування й реалізації стратегій

розвитку підприємства;

студент здатний слідувати методичним підходам до кількісних та якісних методів опису і аналізу господарських рішень; методики розробки й реалізації стратегії розвитку підприємства;

контролювати результати власних зусиль в навчальному процесі та коригувати (за допомогою викладача) ці зусилля для ліквідації прогалин у засвоєнні навчального матеріалу або формуванні навичок;

самостійно здійснювати пошук, систематизацію, викладення літературного матеріалу та нормативно-правових джерел, розробляти варіанти рішень щодо діяльності підприємства з урахуванням регулятивних вимог та звітувати про виконання індивідуальних розрахункових завдань.

Формулювання спеціальних результатів із їх розподілом за темами представлені нижче:

Тема	Зміст програмного результату навчання
1	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити зміст понять «господарське рішення»; вміти класифікувати господарські рішення; формулювати вимоги до господарських рішень та умов їх досягнення; • студент здатний продемонструвати знання щодо способів формалізації та реалізації господарських рішень; • студент здатний продемонструвати знання та розуміння щодо поняття якості господарських рішень, основних параметрів та умов прийняття якісного рішення; • студент здатний продемонструвати знання та розуміння принципів оцінювання ефективності господарських рішень; • студент здатний продемонструвати процес, етапи, процедури, стилі та основні способи прийняття рішень; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні питань формулювання, класифікації та прийняття господарських рішень та аргументувати власну думку українською мовою, в т.ч. в усних та письмових повідомленнях, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний розробляти господарські рішення, наводити розгорнуту класифікацію видів господарських рішень; • студент здатний розуміти критерії формування якісних господарських рішень; • студент здатний оцінити ефективність прийнятих господарських рішень.
2	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний розуміти й використовувати методи розробки господарських рішень: аналітичні, статистичні, математичні, експертні, евристичні; • студент здатний продемонструвати знання видів експертних оцінок; • студент здатний продемонструвати вміння використовувати евристичні методи розробки господарських рішень; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити з різним ступенем деталізації зміст методів розробки господарських рішень; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p>

Тема	Зміст програмного результату навчання
	<ul style="list-style-type: none"> • студент здатний виконати розробку господарських рішень з використанням різних методів.
3	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити зміст понять «обґрунтування господарських рішень»; • студент здатний продемонструвати знання щодо підходів до обґрунтування й вибору господарських рішень; • студент здатний продемонструвати знання щодо економіко-математичного моделювання у підготовці рішень; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити особливості методів обґрунтування господарських рішень та аргументувати власну думку українською мовою, в т.ч. в усних та письмових повідомленнях, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; • студент здатний пояснити фахівцям та нефахівцям основні методи обґрунтування господарських рішень; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний слідувати підходам до обґрунтування господарських рішень; • студент здатний вміти керувати процесом обґрунтування господарських рішень.
4	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання щодо поняття невизначеності, конфлікту й ризику; • студент здатний продемонструвати знання та розуміння підходів щодо класифікації видів підприємницького ризику; • студент здатний продемонструвати розуміння методики прийняття господарських рішень в умовах невизначеності, конфлікту й ризику; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний брати участь у колективному обговоренні особливостей класифікації видів ризику в підприємницькій діяльності й особливості прийняття господарських рішень в умовах невизначеності, конфлікту й ризику та аргументувати власну думку українською мовою, в т.ч. в усних та письмових повідомленнях, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний розробити практичні рекомендації щодо практичного використання підходів прийняття господарських рішень в умовах невизначеності, конфлікту й ризику.
5	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання щодо якісного та кількісного оцінювання підприємницьких ризиків, що виникають в процесі прийняття господарських рішень; • студент здатний обчислювати кількісне оцінювання підприємницьких ризиків в процесі обґрунтування господарських рішень; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити особливості використання якісних й кількісних методів обґрунтування господарських рішень, в т.ч. дискутувати щодо офіційних позицій з цього питання;

Тема	Зміст програмного результату навчання
	<ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити фахівцю й нефахівцю пояснити особливості використання якісних й кількісних методів обґрунтування господарських рішень; • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обґрунтуванні господарських рішень; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний слідувати підходам до якісної й кількісної оцінки ефективності господарських рішень.
6	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння сутності поняття «стратегія»; • студент здатний навести види стратегій; • студент здатний оволодіти підходами щодо формування стратегій розвитку підприємства; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити особливості видів стратегій, в т.ч. дискутувати щодо офіційних позицій з цього питання; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний поділяти види стратегій розвитку підприємства; • студент здатний розробляти стратегії розвитку підприємства; • студент здатний слідувати підходам до оцінки стратегій розвитку підприємства.
7	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння сутності поняття «конкурентні стратегії підприємства»; • студент здатний навести розподіл конкурентних стратегій за типами та видами, навести їх скорочену характеристику; • студент здатний продемонструвати уміння формування й реалізації конкурентних стратегій; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити особливості формування й реалізації конкурентних стратегій, в т.ч. дискутувати щодо офіційних позицій з цього питання; • студент здатний брати участь в обґрунтуванні переваг і недоліків конкурентних стратегій; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний слідувати підходам до формування й реалізації конкурентних стратегій.
8	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння сутності поняття «функціональні стратегії підприємства»; • студент здатний навести розподіл функціональних стратегій за типами та видами, навести їх скорочену характеристику; • студент здатний продемонструвати уміння формування й реалізації функціональних стратегій; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити особливості формування й реалізації функціональних стратегій, в т.ч. дискутувати щодо офіційних позицій з цього питання; • студент здатний брати участь в обґрунтуванні переваг і недоліків функціональних стратегій;

Тема	Зміст програмного результату навчання
	<p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний слідувати підходам до формування й реалізації функціональних стратегій.
9	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати розуміння сутності поняття основ реалізації стратегій підприємства; студент здатний продемонструвати знання та розуміння фінансових і організаційних факторів реалізації стратегій, поняття контролю щодо реалізації стратегій розвитку підприємства; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний пояснити особливості реалізації стратегій розвитку підприємства, в т.ч. дискутувати щодо офіційних позицій з цього питання; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний слідувати підходам до оцінки можливостей реалізації стратегій й контролю за їх реалізацією.

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Обґрунтування рішень та стратегія розвитку підприємства						
1.	Сутнісна характеристика господарських рішень. Технологія прийняття рішень господарської діяльності	10/15	2/-		2/-	6/15
2.	Методичні основи підготовки господарських рішень	10/15	2/-		2/-	6/15
3.	Обґрунтування господарських рішень.	10/17	2/1		2/-	6/16
4.	Поняття невизначеності, конфлікту, ризику в процесі розробки й обґрунтування господарських рішень.. Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності, конфлікту й ризику	14/17	2/1		4/-	8/16
5.	Якісні й кількісні методи оцінки ризику в процесі обґрунтування господарських рішень	14/17,5	2/1		4/0,5	8/16
6.	Основи розробки стратегій підприємства	16/17,5	2/1		6/0,5	8/16
7.	Корпоративні стратегії підприємства	16/17,5	2/1		6/0,5	8/16
8.	Функціональні стратегії підприємства	16/17,5	2/1		6/0,5	8/16
9.	Основи реалізації стратегій підприємства	14/16	2/-		4/-	8/16
Усього годин		120/150	18/6		36/2	66/142

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика практичних занять

№	Тема заняття
---	--------------

з/п	
1	Обґрунтування господарських рішень та оцінювання їх ефективності
2	Критерії прийняття рішень в умовах невизначеності
3	Теорія корисності та її застосування в умовах невизначеності
4	Критерії прийняття господарських рішень за умов ризику.
5	Прийняття рішень у конфліктних ситуаціях
6	Обґрунтування інвестиційних рішень за умов ризику
7	Обґрунтування фінансових рішень за умов ризику
8	Якісне оцінювання підприємницьких ризиків
9	Кількісне оцінювання підприємницьких ризиків
10	Проведення аналізу впливу зовнішніх факторів на роботу підприємства
11	Проведення аналізу можливостей підприємства
12	Основи конкурентного аналізу
13	Визначення спрямованості дій ділової стратегії на основі розрахунку конкурентного статусу
14	Проведення конкурентного аналізу
15	Визначення конкурентного положення підприємства у зоні конкуренції та розробка стратегічних дій
16	Прогнозування розвитку функцій підприємства
17	Розробка заходів по оптимізації розвитку функцій для функціональних стратегій
18	Оцінка ризику реалізації стратегії та розробка заходів по реагуванню

3.3. Перелік індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Назва і вид індивідуального завдання
	<p>Роль господарських рішень у підвищенні ефективності функціонування суб'єктів економічної діяльності.</p> <p>Методичні основи оцінювання ефективності ГР.</p> <p>Напрями підвищення ефективності ГР.</p> <p>Проблеми процесу розроблення рішення.</p> <p>Місце і роль творчості під час прийняття господарського рішення.</p> <p>Психологічні аспекти прийняття рішень.</p> <p>Моделі прийняття групових рішень.</p> <p>Роль інформації в процесі прийняття рішень.</p> <p>Моделі та методи обґрунтування рішень.</p> <p>Сучасні тенденції використання інформаційних технологій у процесі обґрунтування ГР.</p> <p>Обґрунтування й оцінювання варіантів ГР.</p> <p>Система забезпечення реалізації рішень та її формування на підприємстві.</p> <p>Зарубіжний досвід розроблення й обґрунтування ГР.</p> <p>Особливості експертного прогнозування.</p> <p>Невизначеність як джерело виникнення підприємницьких ризиків.</p> <p>Особливості функціонування підприємств в умовах невизначеності.</p> <p>Критерії оптимальності за умов повної невизначеності.</p>	<p>Підготовка доповіді або статті на конференцію</p>

	<p>Застосування теорії корисності під час прийняття рішень. Теорія корисності і страхування. Вплив господарських ризиків на результати діяльності підприємства. Вплив політичних та соціально-адміністративних ризиків на поведінку суб'єктів господарювання. Можливі способи врахування цих ризиків у розвитку підприємства. Аналіз галузевих ризиків на прикладі конкретної галузі. Основні методи знаходження оптимальних стратегій у теорії ігор. Методи оцінювання ставки дисконту, їхні переваги та недоліки. Критерії порівняльної оцінки інвестиційних проектів з урахуванням ризику. Оцінювання чинника ризику в інвестиційних розрахунках. Структури портфеля ризикових цінних паперів. Сучасні підходи до аналізу підприємницьких ризиків. Причини виникнення зовнішніх ризиків та оцінка їх впливу на діяльність підприємства. Теорія статистичних рішень при обґрунтуванні рішень в умовах ризику та невизначеності. Сучасні напрями та методи оптимізації ступеня ризиків господарської діяльності, оцінювання їхньої ефективності. Світовий досвід регулювання ступеня підприємницьких ризиків. Вплив виробничих ризиків на діяльність підприємства та напрями їх регулювання. Вплив фінансових ризиків на діяльність підприємства та напрями їх регулювання. Вплив комерційних ризиків на діяльність підприємства та напрями їх регулювання. Сутність та види диверсифікації, її переваги і недоліки. Проблеми і перспективи впровадження ризик-менеджменту на вітчизняних підприємствах. Становлення і розвиток теорії стратегії підприємства Сучасна класифікація стратегій господарюючих суб'єктів Стратегічна сегментація діяльності підприємства Стратегічна сегментація діяльності підприємства Загальний аналіз конкуренції Основні положення стратегічного аналізу підприємства Базові стратегії формування конкурентних переваг підприємства Стратегії зниження витрат і їх характеристика Стратегії диференціювання продукції</p>	
--	---	--

	<p>Корпоративні стратегії стратегічного зростання та їх характеристика</p> <p>Стратегії організаційного розвитку підприємства</p> <p>Стратегічна культура підприємства</p> <p>Корпоративні стратегії спаду та їх характеристика</p> <p>Стратегічне управління на виробничому підприємстві</p> <p>Типи конкурентних стратегій в залежності від активності конкурентів</p> <p>Види конкурентних стратегій підприємства та умови їх використання</p> <p>Функціональна стратегія виробництва та її складові частини</p> <p>Функціональна стратегія фінансів та її складові частини</p> <p>Функціональна стратегія маркетингу та її складові частини</p> <p>Функціональна стратегія інноваційної діяльності та її складові частини</p> <p>Функціональна стратегія ціноутворення та її складові частини</p> <p>Оцінка ризику реалізації стратегії за допомогою теорії підприємницького ризику</p> <p>Оцінка конкурентоспроможності продукції</p> <p>Оцінка конкурентоспроможності підприємства у окремій стратегічній зоні господарювання</p> <p>Визначення конкурентного статусу підприємства різними методами</p> <p>Види конкуренції та їх характеристика</p> <p>Визначення детермінантів успіху стратегій підприємства за М.Потером</p> <p>Види стратегічного контролю на підприємствах</p> <p>Стратегія управління персоналом підприємства та умови її ефективного виконання</p> <p>Стратегія управління собівартістю та умови її ефективного виконання</p>	
--	--	--

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної (денної зі скороченим терміном) форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мах балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контрольна робота № 1	30	Студент виконав тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами 1, 2, 3, 4, 5, 6
2.	Контрольна робота № 2	30	Студент виконав тестові та розрахункові завдання, що

			відповідають програмним результатам навчання за темами 7, 8
3.	Контрольна робота № 3	30	Студент виконав тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темою 9, 10, 11, 12, 13
4.	Індивідуальне завдання	10	Студент здатний на підставі опрацювання лекційного та позалекційного матеріалу виявити актуальні проблеми економіки підприємства, підготувати доповідь на конференцію або статтю
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент виконав ситуаційні завдання та навів аргументовані відповіді, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної (заочної зі скороченим терміном) форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен (залік)	60	Студент виконав аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
Когнітивні: <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних комплексних економічних понять щодо механізму реалізації господарської діяльності підприємства; студент здатний продемонструвати знання і розуміння ефективності виробництва; 	75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі основних понять, категорій та теорій економіки підприємства, припускається арифметичних або несуттєвих фактичних помилок при виконанні розрахункових завдань
	60-74% - студент робить суттєві помилки у змісті основних понять, категорій та теорій економіки підприємства, припускається помилок при виконанні розрахункових завдань
	менше 60% - студент не може пояснити зміст основних понять, категорій та теорій економіки підприємства, не володіє методикою виконання розрахункових завдань
Афективні: <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики 	75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
	завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу
Психомоторні: <ul style="list-style-type: none"> студент здатний самостійно працювати, розробляти варіанти рішень звітувати про них. студент здатний слідувати методичним підходам до розрахунків студент здатний контролювати результати власних зусиль та коригувати ці зусилля 	75-89% - студент припускається певних помилок у стандартних методичних підходах та відчуває ускладнення при їх модифікації за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
	60-74% - студент відчуває ускладнення при модифікації стандартних методичних підходів за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
	менше 60% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання літератури з мотивації персоналу, виконувати індивідуальні завдання, проявляє ознаки академічної не добросовісності при підготовці індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і навичок міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; аналітично-розрахункові завдання
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> доповідь або стаття на конференцію; оцінювання самостійності та якості виконання доповіді або статті в ході співбесіди
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; аналітично-розрахункові завдання

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

- Акіліна О.В., Пасічник В.Г. Економічне обґрунтування господарських рішень: Навч. Посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 144 с.
- Вітлінський В. В. Ризик у менеджменті. – К.: ТОВ «Борисфен», 1996. – 326 с.
- Вітлінський В. В. Економічний ризик та методи його вимірювання: [підручник] / Вітлінський В. В., Наконечний С. І., Шарапов О. Д. – К.: КНЕУ, 2000. – 354 с.
- Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: [монографія] / Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. – К.: КНЕУ, 2004. – 245 с.
- Вітлінський В.В., Верчено П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2000. – 292с.
- Вітлінський В.В., Наконечний С.І., Шарапов О.Д. Економічний ризик і методи його вимірювання: Підручник. – К.: ІЗИН, 1996. – 400 с.

7. Віханський О.С., Наумов А.І. Менеджмент.- М.:ЮНІТІ, 2002.- 378с.
8. Івченко І.Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій: [навч. посіб.]/ І.Ю. Івченко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
9. Клименко С.М., Дуброва О.С. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навч. Посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 252 с.
10. Клименко С.М. Обґрунтування господарських рішень і оцінка ризиків: [навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни.] /С.М.Клименко, О.С.Дуброва. – К.: КНЕУ, 2006. – 188 с.
11. Машина Н.І. Економічний ризик і методи його вимірювання: Навч. Посібник. – К.: Центр навч.літ., 2003. –188с.
12. Оберемчук В.Ф. Стратегія підприємства: Короткий курс лекцій. - К.:МАУП, 2000.
13. Стратегія економічного розвитку /За ред. Парушина Н.В.- К., 2016.- 396с.
14. Шегда А.В., Голованенко М.В. Ризики в підприємстві: оцінювання та управління: навч. Посіб./ А.В.Шегда, М.В. Голованенко; за ред.. А.В.Шегди. – К.: Знання, 2008. – 271 с.
15. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне планування – К.:Вид-во КНЕУ, 2012.- 312с.

6.2. Допоміжна література

1. Василенко В.О. Теорія і практика розробки управлінських рішень: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2003. – 420 с.
2. Лук'янова В.В. Економічний ризик : [навч. посіб.]. / В.В. Лук'янова, Т.В. Головач. - К.: ВЦ «Академія», 2007. - 345 с.
3. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. Навч. посіб./ За заг. ред. Донець Л. І. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 472 с.

6.3. Web-ресурси

17. Законодавство України. Веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.
18. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>
19. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>